

Україні бути українською

Коли 1861 року Італія здобула незалежність, звільнившись із-під австрійського панування, один із лідерів визвольної боротьби висловив думку, корисну і для нас: «Італію створено, час створити італійців». Україна – незалежна держава, але українців мало. Українців не за походженням, а за переконаннями, за усвідомленням своєї належності до України.

Нас століттями привчали зрікатися самих себе, паплюжили нашу історію, імена кращих представників нації, позбавляли нас єдності. Дехто й сьогодні не розуміє, що саме в єдності інтересів, мети, зусиль для її досягнення і полягає наша сила. Тому, маючи незалежну державу, те, за що тисячі українців поклали життя, щасливими не почуваємось.

Але ж усіх нас об'єднує одна доля, як і одна земля. На ній жити не тільки нам, а й нашим онукам і правнукам. Іншої вітчизни в нас нема. Ми всі, до яких би верств чи партій не належали, пливемо в одному човні. Розіб'ється човен – тонути разом. Без української національної солідарності і патріотизму нам і далі, як писав І. Франко, «в сусідів бути гноєм, тяглом у поїздках їх бистроїзних». У північного брата давно склався образ хохла як людини егоїстичної, заздрісної і впертої. Категорично тут і не заперечиш. Варто ще й додати до названих рис звичку ховатися за чужими спинами, не брати на себе відповідальності, відмовчуватися, вичікувати, всупереч голосу сумління ставати на бік сильнішого заради благополуччя. виправдовується це недолугими сентенціями на шкалті: усі люди однакові, своя сорочка ближча до тіла, живемо тільки раз, спокійним легше жити тощо.

Попри шкоду, якої завдає таке хохлацтво, хвороба ця виліковна. Суспільство оздоровить лиш моральна висота, вона ж допоможе сусідам визволитися з полону імперської ідеї і мислити гуманно.

А ще нам потрібна національна культура. Стародавня Греція, наприклад, увійшла в пам'ять людства «Іліадою», «Одіссеєю», трагедіями Есхіла, Софокла, Евріпіда, мудрістю Платона, Арістотеля. Коли заходить мова про Італію, пригадуються Данте, Петрарка, Леонардо да Вінчі, Вівальді, Пуччині.

Культура духовно підносить і людину, і цілий народ. Без високої культури не може бути високої економіки. Людина тим і відрізняється від тварин, що їй, крім їжі та захисту, потрібна ще й духовна пожива. Як сказав ще Сократ: «Їмо, щоб жити, а не живемо, щоб їсти». Людина працює не заради харчів і даху, хоч і без них не обійтися, а заради культурного відпочинку, краси і духовних цінностей. А вони у кожного народу свої: в американців – американські, в японців – японські, в українських, зрозуміло,

теж мають бути власні. Адже саме за духовними цінностями судять у світі про народ, його здібності, про місце в цивілізації.

Чи не тому антиукраїнські сили й тепер з таким шаленством кидаються на наші символи, що єднають нас, - на наше синьо-жовте знамено, на наш правічний тризуб, упосліджують нашу мову, перекручують історію, обливають брудом національних героїв? Вони й далі хочуть, щоб ми залишалися натовпом без роду і племені, без історії і традицій, хохлами, малоросами. З такими легше впоратися.

Держава, яку ми будуємо, не може бути ніякою, нічиєю; у «європейський дім», у світове співтовариство вона має увійти (і не знівелюватися там) тільки зі своєю культурою, історією, духовністю, мовою – з усіма національними особливостями. Україна повинна бути українською, якщо гадає бути взагалі.